

10) Første behandling af lovforslag nr. L 34:

Forslag til lov om ændring af lov om elforsyning. (Salg af elforsyningsvirksomhed).

Af Svend Auken (S), Anne Grete Holmsgaard (SF), Martin Lidegaard (RV) og Bodil Kornbek (KRF).

(Fremsat 10/10 2002).

11) Første behandling af lovforslag nr. L 31:

Forslag til lov om ændring af lov om aktieselskaber, lov om anpartsselskaber, lov om værdipapirhandel m.v. og skattekontrolloven. (Udvildelse af selskabsregister med ejeroplysninger).

Af Jan Trøjborg (S) og Marianne Jelved (RV) m.fl.

(Fremsat 3/10 2002).

Meddelelser fra formanden**Formanden:**

Medlemmer af Folketinget Anne Baastrup (SF), Aage Frandsen (SF), Kamal Qureshi (SF) og Kristen Touborg (SF) har meddelt mig, at de ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om kommunernes styrelse. (Ligestilling af etniske minoriteter).

(Lovforslag nr. L 84).

Medlemmer af Folketinget Keld Albrechtsen (EL) og Pernille Rosenkrantz-Theil (EL) har meddelt mig, at de ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til Lov om leje.
(Lovforslag nr. L 85).

Forslag til lov om ændring af lov om byfornyelse. (Oprettelse af nye boliger ved sammenlægninger under byfornyelse).

(Lovforslag nr. L 86).

Forslag til lov om ændring af lov om midlertidig regulering af boligforholdene. (Bopælspligt i helårsboliger).

(Lovforslag nr. L 87).

Forslag til lov om ændring af lov om almene boliger samt støttede private andelsboliger m.v. (Ændret finansiering af alment byggeri).
(Lovforslag nr. L 88).

Medlemmer af Folketinget Keld Albrechtsen (EL) og Pernille Rosenkrantz-Theil (EL) har meddelt mig, at de ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om oprettelse af en kommunal byggefond.
(Beslutningsforslag nr. B 31).

Forslag til folketingsbeslutning om skattefradrag i forbindelse med pensionskassernes investeringer i nybyggeri af boligejendomme.
(Beslutningsforslag nr. B 32).

Medlemmer af Folketinget Charlotte Antonsen (V), Henrik Dam Kristensen (S), Kristian Thulense Dahl (DF), Lars Barfoed (KF), Holger K. Nielsen (SF), Elisabeth Arnold (RV), Keld Albrechtsen (EL) og Jann Sjørnsen (KRF) har meddelt mig, at de ønsker at stille følgende forespørgsel til statsministeren og udenrigsministeren:

»Regeringen bedes redegøre for resultaterne af det danske formandskab samt konsekvenserne heraf.«

(Forespørgsel nr. F 21).

Den første sag på dagsordenen var:

1) Første behandling af lovforslag nr. L 57: Forslag til lov om fremme af privat udlejningsbyggeri.

Af økonomi- og erhvervsministeren (Bendt Bendtsen).

(Fremsat 6/11 2002).

Sammen med denne sag foretoges:

2) Første behandling af lovforslag nr. L 68: Forslag til lov om ændring af ligningsloven og lov om beskatning af visse pensionskapitaler m.v. (Fremme af privat udlejningsbyggeri).

Af skatteministerens (Svend Erik Hovmand).

(Fremsat 6/11 2002).

Lovforslagene sattes til forhandling.

Forhandling

Formanden:

Fru Inge-Lene Ebdrup, som i dag taler fra sin plads i salen.

Inge-Lene Ebdrup (V):

Tak for det.

Venstre glæder sig over, at med det lovforslag, som foreligger, og med de øvrige, som behandles i dag som en del af boligforliget mellem Socialdemokratiet, Dansk Folkeparti, De Konservative, Kristeligt Folkeparti, De Radikale og Venstre, sættes der for alvor gang i boligbyggeriet i Danmark. Det gælder både boliger til unge, ældre, familier og handicappede.

Det her lovforslag om fremme af privat udlejningsbyggeri indeholder flere elementer, som samlet set vil bidrage med over 6.000 nye boliger over de næste 5 år. Skattemæssigt fradrag til selskaber og pensionskasser sikrer, at der opføres flere private udlejningsboliger – et område, der har ligget underdrejet i flere år. Skattefradraget vil gøre det økonomisk attraktivt at investere i boliger frem for f.eks. langsigtede obligationer, hvilket vil gøre, at selskabers og pensionskassers kapital vil komme i spil og dermed hjælpe til med at løse boligproblemet.

Forslaget indeholder en differentiering af anskaffelsessummerne og grundpriserne inden for fire geografiske områder. Denne differentiering skal sikre, at der bygges almindelige boliger til almindelige mennesker, altså at vi undgår luksusbyggeri.

Jeg synes, at det er en fin løsning, at der ses på både grundpriser og anskaffelsespriser, da vi ved, at der er store variationer i disse to størrelser, alt efter hvor i landet der bygges. Det ligger også i forslaget, at disse forskellige grænser skal følges nøje, sådan at vi kan justere på dem, hvis det viser sig, at en eller flere af grænserne er uhensigtsmæssige.

En anden del af forslaget, nemlig den om at pensionskasser nu må opføre lejligheder med salg for øje, hilser jeg også velkommen. Det er endnu et incitament til at investere, og det altoverskyggende mål er flere boliger, både leje- og ejerboliger.

Kl. 12.05

Endelig er der forslaget om, at der kan indrettes lejligheder i loftsrummene, de såkaldte tørre-

lofter, og de skal udlejes med fri huslejeafsatelse – dette for, at der overhovedet bliver indrettet boliger i tagetagerne, da det ofte er forbundet med store udgifter.

I forhold til tagboligerne er det vigtigt for Venstre, at vi laver en lov, der virker. Derfor er der i loven hjemmel til, at der i reglen skal dispenseres fra elevatorkravet. Den del af forslaget vil få og har fået kritiske ord med på vejen i forhold til tilgængelighed for handicappede. Den kritik er som udgangspunkt berettiget, da boliger i tagetager uden elevator ikke vil være tilgængelige for handicappede. Dog er det her valget mellem boliger eller ikke boliger. Hvis der skulle opføres elevatorer til disse lejligheder, ville det ikke være økonomisk rentabelt at indrette tagboliger, og dermed kan det blive en non-lov, en lov, der ikke virker.

Derfor er jeg specielt glad for, at en del af boligforliget omhandler bedre tilgængelighed og penge til indretning af handicapboliger, således at der kan kompenseres for den manglende tilgængelighed i disse nye tagboliger.

Jeg ser frem til, at vi for alvor får gang i det private udlejningsbyggeri og en nyindretning af tagboliger, så vi kan få gjort noget ved boligproblemet.

(Kort bemærkning).

Morten Homann (SF):

Jeg vil godt spørge Venstres ordfører: Hvis vi deler ambitionen om, at det, der virkelig er brug for, er at få bygget nogle boliger, som almindelige familier – skolelærere og sygeplejersker – kan komme til at bo i, hvordan stemmer det så overens med, at man faktisk har lavet et forslag, og at Venstre også har tilsluttet sig et forslag, hvor man ikke har nogen som helst sikkerhed for, at de boliger, der kommer ud i den anden ende, også er til at betale?

Tværtimod har man faktisk fået lavet en konstruktion, hvor boligerne kan risikere at blive meget dyre, så man faktisk kun får luksusboliger ud af det, og dermed står skolelæreren og sygeplejersken tilbage og har stadig væk ikke noget sted at bo.

Hvordan kan Venstre med den fælles ambition gå ind for sådan et forslag?

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Nu er det her jo et forslag, som ikke giver yderligere lejligheder til dem, der har allermest brug for dem, altså mennesker med beskedne og små

indkomster, for det bliver jo ganske dyre boliger – helt galt er det selvfølgelig, når man snakker om taglejligheder med fri husleje osv.

Derfor vil jeg godt spørge: Hvad er det Venstres hensigt at gøre, når det viser sig, at de antal boliger, der står til rådighed for kommunerne til social boliganvisning, bliver mindre som følge af det her boligforlig og ikke større? Det vil altså sige, at de sociale problemer i forbindelse med boligbyggeriet bliver vanskeligere at løse i forbindelse med regeringens boligpakke, end de har været i forvejen, fordi der forudses et fald i det almenne nybyggeri samtidig med det her.

Der synes jeg, at Venstre står med et meget stort problem, for jeg tror, man gerne ville have styrket boligbyggeriet, men man har altså desværre fået det skruet sammen på en sådan måde, så det samlede resultat bliver færre boliger til dem, der har mest brug for dem.

(Kort bemærkning).

Inge-Lene Ebdrup (V):

Jeg vil først sige til hr. Morten Homann, at der er lagt loft over anskaffelsessummerne og grundpriserne for at sikre, at vi får boliger til almindelige mennesker, en almindelig størrelse boliger. I og med at vi får flere boliger og større udbud, er det også min mening, at dette vil påvirke lejepriserne.

Jeg synes, det er vigtigt at understrege, at det her med for dyr husleje jo er alt efter, hvem der ser på det. Vi har en holdning om, at det er at løse problemerne med bolig mangelen og dermed også med de noget dyre huslejer, at vi får et større udbud og flere boliger, og det er det, vi får med det her forslag.

Til hr. Keld Albrechtsen: Med hensyn til de sociale anvisninger vil jeg sige, at der jo som en del af boligforliget er afsat penge til flere almene boliger, 6.000-8.000 bare i år. Og i og med at der bliver bygget flere almene boliger, vil antallet af boliger til social anvisning også stige. Så jeg forstår ikke hr. Keld Albrechtsens kritik.

(Kort bemærkning).

Morten Homann (SF):

Når nu Venstre faktisk ønsker, at der skal være flere boliger til almindelige mennesker, sådan hører jeg Venstres ordfører, hvordan kan man så støtte et forslag, hvor der netop ikke er nogen garanti for, at man får huslejer, som er til at betale, men hvor alt tyder på, at det vil være huslejer, som kommer til at ligge højt oppe – i et byggeri, som er relativt luksuriøst?

Kl. 12.10

Dermed er der stadig væk ikke nogen bolig til skolelæreren eller sygeplejersken eller andre, som har almindelige, jævne job til almindelige, jævne indkomster, og som ikke har noget sted at bo i dag.

Er det ikke bedre at bruge de midler, man så har, på at få bygget nogle boliger, hvor man har en sikring af, at de udgifter, der bliver til husleje, er nogle udgifter, som er til at betale også for almindelige mennesker?

Vi har muligheden, vi kunne sagtens have lavet en aftale om det. Men jeg forstår ikke, hvorfor Venstre absolut insisterer på, at det skal være dyrere boliger, man bruger skatteydernes penge på at bygge.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Problemet med det lovforslag, der ligger her, er jo, at til de boliger, der opføres med gigantiske offentlige tilskud i den private sektor efter det her forslag, er der ikke anvisningsret for kommunen. Det går jeg ud fra at vi er enige om.

Jeg går også ud fra, at vi er enige om, at det er korrekt, når ministeren har oplyst, at det almene byggeri falder fra i år til næste år – det er prognosen – som følge af den lovgivning, der er inden for det område.

Det vil altså sige, at vi får et yderst tvivlsomt privatbyggeri – hvis det overhovedet bliver bygget. Det er nemlig ikke sikkert, for det er jo rettet mod en personkreds, som ofte vil foretrække at bo i en ejerbolig, så det er tvivlsomt, om de udlejningsboliger overhovedet vil blive bygget. Men det er derimod sikkert, at det almene byggeri vil tage af i 2003 og 2004. Det må vi regne med som rimelig sikkert. Det er også ministerens prognose.

Derfor synes jeg altså, at man har skudt sig selv i foden og fået lavet et lovkompleks, som går ud på det modsatte af det, man ønskede, nemlig flere boliger til dem, der har brug for dem.

(Kort bemærkning).

Inge-Lene Ebdrup (V):

Til hr. Morten Homann vil jeg sige: Efter min mening er der ikke noget, der er luksus i de boliger, der bliver opført efter denne her lov. I og med at der er indlagt et maksimum, både for så vidt angår grundpriser og anskaffelsespriser, bliver det boliger til almindelige mennesker, og

derfor mener jeg ikke, der er noget som helst luksus i det.

Det er korrekt, at lejen i de her boliger vil være højere end f.eks. lejen i en almen bolig, det er rigtigt. Men jeg ser hele boligforliget, boligpakken, alle de elementer, der fremsættes i dag, som en pakke, hvor der er boliger over en bred front, så derfor mener jeg også, at det her er boliger til almindelige mennesker, men – medgivet – selvfølgelig lidt dyrere end almene boliger. Men sådan er det.

Til hr. Keld Albrechtsen: I stedet for at være så sur over, at der i år 2002 har været en voldsom stigning i antallet af almene boliger, og at vi så til næste år må se, at der måske ikke bliver bygget helt så mange, som der gør i år, så synes jeg, man skulle glæde sig over, at vi i år 2002 har oplevet denne her kæmpe stigning i antallet af almene boliger.

Når vi så kigger frem mod år 2003 og derefter, ligger prognoserne på 4.000-5.000 almene boliger hvert år, og det synes jeg sådan set er flot. I og med at der bliver bygget så mange almene boliger, vil antallet af boliger, hvortil der er social anvisningsret, jo også stige, så hr. Keld Albrechtsens udtalelse om, at der samlet set vil være færre boliger til social anvisning, er simpelt hen ikke korrekt, i og med at der hvert år bliver bygget mange almene boliger.

(Kort bemærkning).

Morten Homann (SF):

Jeg er glad for, at vi kan blive enige om, at de boliger, som bliver bygget efter denne her lov, vil blive dyrere boliger end dem, som man f.eks. finder i den almene sektor.

Vil Venstres ordfører ikke give mig ret i, at når man ikke har nogen som helst form for kontrol med huslejen i det byggeri, som man i øvrigt skyder 1 mia. skattekrone i at få bygget, kan man heller ikke komme med noget som helst bud på, hvor høj huslejen vil blive? Ja, den vil blive dyrere end i dag, for ellers sætter udlejer penge til på det, men vi kan ikke sige noget om nogen øvre grænse for, hvor dyre de her boliger overhovedet kan blive.

Tværtimod kan vi faktisk sige, at med den mangel på boliger, der er især her i København, kunne der være basis for, at man på markedsvilkår ville kunne opkræve meget høje lejer. Så kan Venstres ordfører ikke bekræfte, at vi sådan set ikke kan komme med noget som helst øvre bud på, hvor dyre de her lejligheder vil kunne blive?

Kl. 12.15

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Hele boligdiskussionen tog jo sit udgangspunkt i, at vi havde alt for lidt alment byggeri. Vi har jo simpelt hen en boligkø, et ventelisteproblem, samtidig med at det for mange kommuner er et problem at fremskaffe det nødvendige antal boliger til anvisning.

Derfor var vi enige med den tidligere regering i, at man skulle øge antallet af almene boliger. Det blev der så vedtaget en lov om, som den nuværende regering har overtaget fra den gamle regering, og det gav et løft i år. Ikke et stort løft, men et beskedent løft, som så dykker igen, fordi man nu kommer med en ordning, der standser det almene nybyggeri igen.

Derfor er det en forkert fremstilling, som her gives af fru Inge-Lene Ebdrup. Resultatet af den samlede pakke bliver altså negativt for kommunerne.

(Kort bemærkning).

Inge-Lene Ebdrup (V):

Til hr. Morten Homann vil jeg sige, at det, det handler om, er flere boliger. Udbuddet skal øges, og dermed vil huslejen også finde et niveau, som passer.

Jeg synes omvendt, at det er trist, at SF ikke vil være med til at øge udbuddet af boliger, så dan at vi netop kan få løst den massive bolig-mangel, der er visse steder i Danmark.

Så til hr. Keld Albrechtsen: Der bliver talt om for lidt alment byggeri og de lange boligkøer. Jeg vil sige, at der er for lidt byggeri til de lange boligkøer. Det er det, vi gør op med her.

Så vil jeg sige, at ifølge de anmeldte tilsagn, der er kommet fra kommunerne i år 2002, har der været en kæmpe stigning på 60-70 pct. i forhold til tidligere, og vi vil altså også se mange almene boliger i de næste år. Derfor vil jeg igen bestride, at antallet af boliger til social anvisning falder.

Formanden:

Hr. René Skau Björnsson som ordfører.

René Skau Björnsson (S):

I Socialdemokratiets vision for fremtidens velfærdspolitik er en velfungerende by- og boligpolitik en af søjlerne. Det bør betragtes som en menneskeret at have en ordentlig bolig. Tryghed, frihed og effektivitet er nøgleordene.

Alle skal have den tryghed, at de uanset sociale omstændigheder kan bo i en god bolig i et

godt boligområde som rammen om et trygt liv. Samtidig skal den enkelte have frihed til at vælge den bolig, der passer bedst i de forskellige livsfaser, ligesom det er afgørende, at boligmarkedet bliver langt mere effektivt, så den enkelte og samfundet kan få mere for pengene.

Derfor er vi dels optaget af at få skabt en bred vifte af forskellige typer af boliger, ligesom det dels er væsentligt for os at sikre, at den bestående boligmasse bliver renoveret og byfornyset, så også de boliger stadig er tidssvarende.

Det er vigtigt for os, at der sættes meget mere ind på, at boligpolitikken følges op med en aktiv bypolitik, hvor det boligsociale ansvar bliver en fælles opgave. Det er intet mindre end det enkelte menneskes trivsel, det drejer sig om.

Boligaftalen, som vi har til debat her i dag, er ikke et udtryk for Socialdemokratiets boligpolitiske visioner. Der er meget, som ikke opfyldes med denne her aftale. Der er brug for en meget mere målrettet indsats.

Omvendt er vi enige i, at der skal sættes fokus på at få bygget flere boliger. Vi er enige i målet om i de kommende 5 år at få påbegyndt over 20.000 nye boliger årlig. Tilsvarende mener vi, at de ændringer, vi har fået med, klart har forbedret aftalen, og vi sidder med ved bordet, når nye forhandlinger kommer.

Vi vil selvfølgelig nøje påse, om der reelt er blevet sat gang i byggeriet af de nødvendige boliger. Boliger, som skal være til at betale for den almindelige dansker.

Forslaget her er den del, der vedrører byggeriet af private udlejningsboliger. Det var den socialdemokratiske ledede regering, der sidste efterår fik sat temaet på den boligpolitiske dagsorden. Det var tydeligt for enhver, at der var og stadig er behov for at få gang i byggeriet af private udlejningsboliger. Den gamle regering havde et forslag på bordet, som på grund af valget ikke blev gennemført, og nu har vi så forhandlet en aftale på plads med den nuværende regering.

For os har det været afgørende, at de private udlejningsboliger skal have en husleje, der er til at betale, og at der derfor er en øvre grænse for anskaffelsessummen. Det lå i det gamle forslag, og det er også med her, og vi håber, at det ender med boliger, der er til at betale sig fra. Ligeledes er vi glade for, at der er begrænsninger i huslejestigningerne, og at man skal vælge, om man vil have en regulering ved prisniveauet, eller man vil vælge en såkaldt trappeleje.

Det har også været afgørende for os, at det ikke skal være den rene guldgrube for bygherrerne på skatteydernes regning. Vi forventer, at der bliver bygget det aftalte antal boliger inden for den økonomiske ramme, som er givet. Det vil vi selvfølgelig følge meget tæt gennem de næste år, derfor er det også positivt, at det ikke længere bliver muligt at sælge enkelte lejligheder efter 20 år, ligesom det er blevet fastslået, at hele ordningen kører i en forsøgsperiode på 5 år.

Der er så også noget, vi ikke har fået med. I forslaget mangler helt klart en målsætning om, at også de boliger, vi taler om her, som jo får et betydeligt statstilskud, også skal tage deres del af det sociale ansvar. Vi havde gerne set, at kommunerne fik anvisningsret til nye private lejligheder ligesom i andre former for støttet byggeri. Det lå i den gamle regerings forslag, hvor flere pensionsinstitutter var positive over for den idé. Det er derfor synd og skam, at det ikke er en del af denne her aftale, men det kan jo komme senere.

Med lovforslaget gives også mulighed for fri husleje ved indretning af tagboliger i private udlejningsejendomme. I Socialdemokratiet er vi positivt indstillet over for idéen med at udnytte tagetagen til boliger dér, hvor et flertal af lejere synes, det er en god idé. Vi forventer samtidig, at kommunerne sikrer, at bygningsreglementet overholdes, og at man så vidt muligt ikke giver dispensation fra bestemmelserne om tilgængelighed.

For os er det af stor betydning, at vi fortsætter indsatsen for tilgængelige byer, hvor vi ikke udelukker mennesker med handicap. Der kan selvfølgelig være enkelte steder, hvor det er helt umuligt, men dispensationer bør være undtagelsen frem for reglen. Det håber vi også ministeren er enig i.

Med disse bemærkninger støtter Socialdemokratiet lovforslaget.

Formanden:

Socialdemokratiet har to ordførere. Vi tager først hr. Ole Stavad, og så kommer de korte bemærkninger.

Ole Stavad (S):

Det forslag, jeg skal sige lidt om, er lovforslag nr. L 68, det er det, der vedrører pensionskassebyggeriet, og det er også det forslag, hvor vi har skattereglerne for selskaber, der opfører boliger.

Jeg vil godt sige, at det her jo er et element i den større helhed, som boligpakken er. Vi har i

forbindelse med lige nøjagtig det her forslag haft ganske mange diskussioner frem til fremsættelsen, og jeg vil godt kvittere, for jeg synes, vi har nået et tilfredsstillende resultat.

Vi har været glade for, at når vi havde fået af-dækket et problem, har vi sådan set ikke været uenige om de løsninger, der skulle findes. Vi har måske undret os over, at regeringen har haft brug for så meget hjælp til at få sine egne tanker nedfældet i rigtig form i lovforslaget, men vi har været glade for at være fødselshjælperne til, at de tanker, som også regeringen har gjort sig på det her felt, er kommet til at stå rigtigt i lovforslaget, så vi i fællesskab er nået derhen, hvor vi gerne ville.

Vi vil tæt følge fordelingen mellem pensionskassebyggeri og selskabsbyggeri, og det har vi også tilsagn fra regeringen om, for virkeligheden er jo, at som udgangspunkt er det, der bygges af private selskaber, dobbelt så dyrt i skatterabatten som det, der bygges af pensionsinstitutter. Med hensyn til den fordeling, der er forudsat i provenubemærkningerne, er vi enige om, at vi skal prøve at følge op på, at det også bliver nogenlunde den fordeling, der kommer til at foregå.

Vi er dog helt enige i, at som lovforslaget er bygget op, kan man ikke give nogen garanti, og derfor har vi også en indbyrdes forståelse om, at vi følger det tæt, specielt her det første år. Derfor går jeg også ud fra, at regeringen vil give tilsagn om, at de EU-problemer, man har set, der kunne være, som vi dog mener, at regeringen overvurderer, ikke skal forsinke, at man kommer i gang med en modificationsprocedure. Det har vi i hvert fald accepteret.

Derfor vil vi stærkt opfordre regeringen til, at man fortsætter med en udredning af denne problemstilling, sådan at vi, hvis der skulle vise sig et behov for at foretage justeringer, hvad ingen af os ved i dag, så også ved, hvad det er for nogle frihedsgrader, vi har, uden at løbe ind i problemer.

Med den måde lovforslaget er udformet på, har vi sikret, at der sker en genbeskatning, altså at de tilskud, der kommer i det ungdomsboligforslag, vi har til behandling senere, og også når vi ser i forhold til pensionskasser og private selskabsbyggerier, så bliver den rigtige engangsværdi. Det vil sige, at de værdistigninger, der måtte komme derudover, for pensionskassebyggeriernes vedkommende løbende vil blive optaget, og hvad angår private selskaber, vil det ved et eventuelt salg blive genbeskattet.

Kl. 12.25

Dermed mener vi, at vi inden for de rammer, vi har kunnet forhandle, har fundet en model, som vi kan vedstå, og som vi glæder os over kan yde et bidrag, både til en mangfoldighed på boligmarkedet og til, at der bliver opført boliger, som der uden tvivl i store dele af landet er ganske stort behov for.

Vi vil i udvalgsarbejdet være med til at sikre, at den måde, som vi har aftalt, det her det skal følges op på, også bliver fulgt, men det har vi fuld tillid til med de tilsagn, som ministeren har givet os.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg vil godt spørge de to socialdemokratiske ordførere, om ikke det for Socialdemokratiet udgør et enormt principielt problem, at man nu tager fat på at opbygge en ny sektor for privatejet udlejningsbyggeri med enorme offentlige subsidier, uden beboerdemokrati, uden kommunal boliganvisning, altså et virkeligt ryk i den forkerte retning, efter hvad jeg i årenes løb har lyttet mig til har været udgangspunktet, når det gælder udlejningsbyggeri.

Så har man oven i købet finansieret det ved, at man har indgået en aftale om, at Landsbyggefondens midler skal tømmes over i statskassen, for at der kunne blive råd til at skaffe penge til at forgyldte private udlejere, der vil bygge boliger til privat udlejning. Jeg synes, der er noget, der halter helt fundamentalt med hensyn til principperne i denne her sag, og det vil jeg gerne høfligst bede de to ordførere om at forklare.

(Kort bemærkning).

Morten Homann (SF):

Ja, nu må Socialdemokratiets ordførere selv finde ud af indbyrdes, hvem der føler sig kaldet til at svare på spørgsmålet, men jeg hæftede mig ved, at hr. René Skau Björnsson i sit indlæg på Socialdemokratiets vegne udtrykte håb om, at det vil blive huslejer, som er til at betale.

Jeg deler fuldt ud Socialdemokratiets ordføreres håb, men er pointen ikke, at der ikke er så meget andet end håb at gøre godt med i denne her situation, når det drejer sig om huslejernes størrelse? Man kan ikke gøre andet end at krydse fingre for, at det vil blive huslejer, som er til at betale for skolelæreren og sygeplejersken, for det er sådan set ikke noget, man kan udtale sig om. Vi har de frie markeds kræfter, og der kan blive fastsat meget høje huslejer. Man vil oven i

bøbet med tiden kunne udvikle huslejer, som når et endnu højere niveau.

Jeg hæftede mig ved, at den overhovedet eneste begrænsning på huslejen er, at man ikke må foretage gennemgribende modernisering af lejlighederne de første 10 år. Dertil vil jeg sige, at hvis det er byggeri, som trænger til at blive gennemgribende moderniseret de første 10 år, så har det stået meget, meget skidt til.

Tilbage står, at vi har med dyre lejligheder at gøre, lejligheder som vil kunne stige meget mere i pris med tiden, og som man ikke har andet end SF's og Socialdemokratiets håb at gøre godt med, hvis man gerne vil have, at det skal være boliger til almindelige mennesker.

(Kort bemærkning).

Ole Stavad (S):

Nu har der – sagt til hr. Homann – som jeg umiddelbart husker det, været fri huslejeaf-sættelse for privat boligbyggeri siden 1992, så hvis signalet er, at der sker noget nyt dér, så er det i hvert fald en misforståelse.

Til hr. Keld Albrechtsen vil jeg godt sige, at i hvert fald noget af spørgsmålet må bygge på en misforståelse. Der bruges ud fra den vidén, jeg har, ikke én eneste krone fra Landsbyggefonden til at medfinansiere det private boligbyggeri, så det er i hvert fald et forkert spørgsmål stillet på et forkert tidspunkt til et forkert forslag.

I forhold til privat boligbyggeri er der ingen tvivl om, at det givet havde set anderledes ud, hvis det var os, der havde ført pennen fra starten, men spørgsmålet er, om det skal afholde et parti fra at gå ind og prøve at få en sum, som trækker i den rigtige retning. Det afholder i hvert fald ikke Socialdemokratiet, for det gør det her efter vores opfattelse, og derfor har vi indgået en aftale.

Hvis hr. Keld Albrechtsen ser på omkostningerne, vil han kunne se, at de omkostninger, der fra offentlig side går ind og er med til at dække privat byggeri, i hvert fald er en hel del lavere, specielt når vi tager pensionskassebyggeri, men også når vi tager privat selskabsbyggeri, end det, vi understøtter almene boliger med. Vi mener, at der er god grund til, at der skal være et mindre offentligt tilskud.

Kl. 12.30

Dertil kommer, at hvis det er sådan, at det skulle lykkes at få de der store huslejer, som hr. Keld Albrechtsen siger, så stiger priserne, så bliver det beskattet. Det bliver det endda løbende, hvis det er pensionskasserne.

Når man ser på summen af de ting, der er indbygget i det her, må vi sige: O.k., det er måske ikke den del, vi har lagt størst vægt på, men det er et vigtigt bidrag til helheden for at få det til at gå op. Og når man ser på den måde, det er skruet sammen på, så mener vi, at vi kan vedstå det, også selv om det ikke er os, der har skrevet det ned i den form, det præcis har fået her.

(Kort bemærkning).

Morten Homann (SF):

Jeg vil gerne takke hr. Ole Stavad for oplysningen om, at der har været fri huslejedannelse i de sidste 10 år. Det er sådan set rigtigt nok – om det er en god idé, er en anden diskussion, som vi kan tage en anden god gang – men det, der er forskellen på de byggerier, der er lavet i de sidste 10 år, hvor man ikke har kunnet holde nogen som helst snor i lejen, og så det her, er, at man med Socialdemokratiets hjælp binder en milliard skatteyderkroner i enden af det her byggeri.

Man giver altså en milliard skatteyderkroner til noget byggeri, hvor man ikke har nogen som helst kontrol med, hvor stor huslejen bliver, og ikke nogen som helst sikkerhed for, at der nogen sinde bliver så meget som én ekstra bolig til skolelæreren og sygeplejersken ud af det. Det er det, der er forskellen, og sådan har det ikke været de sidste 10 år.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Hr. Ole Stavad mener ikke, at der føres penge over fra boligselskabernes Landsbyggefond. Det har man jo snedigt teknisk konstrueret på følgende måde, og det vil jeg godt bede hr. Stavad bekræfte:

I lovforslaget om det almene byggeri tager man 0,9 mia. kr., som staten så sparer. Så tager man en anden milliard – det var den, hr. Homann var inde på – og putter over i de private udlejere, og så påstår man selvfølgelig, at de to beløb intet har med hinanden at gøre. Uha nej, den milliard, man tager ekstra fra Landsbyggefonden, og som bliver en statslig besparelse, er da ikke den, man giver de private udlejere, det er så en anden milliard, man finder nede i statskassen. Men, vil jeg sige til hr. Stavad, det er jo hokusfokus.

Det korte af det lange er, at man tager 1 mia. kr. op af Landsbyggefondens opsparede midler, som lejerne har indbetalt, og flytter dem over til støtte for de private udlejere. Det er jo den enkle

sammenhæng. Det vil jeg godt høre om hr. Stavvad skulle være i stand til at bestride.

(Kort bemærkning).

Ole Stavvad (S):

Over for hr. Keld Albrechtsen kan jeg klart demtere det, hr. Keld Albrechtsen siger. Hvis man skal se, hvor pengene kommer fra, så er det ikke nogen, der tages af et eller andet hul i statskassen. De er sådan set finansieret, og det er de over de omlægninger, der sker på andelsboligbyggeriet, som er en anden form for privat boligbyggeri. Derfor hænger det rimeligt sammen på den måde, som det her er aftalt, og på den måde, som lovforslaget ligger.

Til hr. Homann kan jeg sige, at han ikke helt kan have fulgt med i historien. Det skal jeg ikke undskylde, han har den fordel i modsætning til mig, at han er så ung. Hvis vi tager pensionskassebyggeriet, dengang vi havde langt højere procenter på realrenteafgiften, inden vi omlagde den til en lav 15 pct. – også den skat fik vi jo sat ned, i øvrigt i fællesskab – var subsidierne til pensionskassebyggeriet langt større, end de er i det forslag, vi har her, og da var der også fri huslejeafståelse.

Hvis det er sådan, at hr. Homann har ret i, at det giver en vældig indtjening, for det må jo være resultatet, så er det gode ved det, at de beskattes med de samme procenter, som man får i fradrag, når man opfører. Det er derfor, jeg mener, at der er en balance, vi godt kan leve med.

(Kort bemærkning).

Morten Homann (SF):

Det ændrer ikke ved den grundlæggende præmis. Man kan diskutere, om fri huslejedannelse er en god idé eller ej, det er en anden diskussion, som vi har taget, og som vi for min skyld også kunne tage igen. Men det, man indfører her, er, at man tager 1 mia. kr. – og så kan vi diskutere til dommedag, hvor den milliard kroner bliver taget henne – og giver den til private udlejere uden at få nogen form for modydelse. Man får ikke anvisningsret, man får ikke nogen som helst form for styr på, hvad huslejen kan blive.

Så det, man får ud af den milliard kroner, er, at man ikke har andet end håb tilbage om, at det giver så meget som en eneste bolig, som en skolelærer eller en sygeplejerske kan komme til at bo i. Og jeg vil sige, at håb desværre ikke er nok til at knække den boligmangel, vi har for tiden.

Kl. 12.35

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg synes, hr. Stavvad skylder beboerne i det almennyttige byggeri en bedre forklaring. Det er jo en kendsgerning, at man har taget en ekstra milliard, næsten en milliard, 0,9 mia. kr., op af Landsbyggefondens kasse i modstrid med den aftale, som hr. Stavvads egen regering indgik med boligselskabernes Landsbyggefond – den er altså gået ind som en statslig besparelse – og så bruger man 1 mia. kr. til det private udlejningsbyggeri. Det er altså svært at bortforklare, at det er den sammenhæng, der er tale om.

Så har jeg et andet og sidste spørgsmål i den her runde til de socialdemokratiske ordførere, og det handler om de ungdomsboliger, som pensionskasserne opfører. De får for en femtedel af boligernes vedkommende lov til at tildele dem til børn af deres egne medlemmer. Er det virkelig en socialdemokratisk grundholdning, at man skal indføre et lagdelt samfund, hvor det, at man er heldig at have forældre, der har en solid placering i samfundet, giver en fortrinsstilling frem for dem, der kommer fra familier, der ikke har en stærk position i forvejen?

(Kort bemærkning).

Ole Stavvad (S):

Jeg er glad for, at hr. Keld Albrechtsen mener, han har fået så gode svar, at han vil begynde at snakke om de forslag, der kommer til behandling senere på dagen. Der bliver der jo god lejlighed til at diskutere ungdomsboliger og almennyttige boliger.

Men jeg tror, jeg kan sige til hr. Keld Albrechtsen, at den almennyttige sektor er meget, meget glad for, at Socialdemokratiet ikke har valgt det samme som Enhedslisten, nemlig ikke at ville være med til at påvirke det her. Den almennyttige sektor har bestemt ikke ønsket, at det skulle blive et område, der alene blev drevet af den nuværende regering sammen med Dansk Folkeparti. Det tror jeg selv hr. Keld Albrechtsen også er en lille smule glad for, når nu han får tænkt sig om.

Hr. Homann siger, at man kan diskutere til dommedag, hvor de her penge kommer fra. Ja, det kan man jo godt, hvis man ikke lader sig påvirke af kendsgerningerne. Men virkeligheden er, at det er fuldstændig præcis, at man flytter fra en kategori af privat boligbyggeri over til en anden kategori af privat boligbyggeri, bl.a. fordi man tror på, at man på andelsboligsiden allige-

vel vil se byggeriet fortsætte i stor udstrækning under de nye regler.

Derfor er konklusionen – det vil fremtiden vise om vi har ret i – hos de rådgivere, der har siddet med det her, at summen af boliger bliver større. Når ikke hr. Homann mener, at man får noget som helst for det her, så får man noget af det, vi lægger meget stor vægt på, nemlig at mennesker får nogle gode, ordentlige boliger i de områder, hvor de mangler, og det synes vi faktisk er ret vigtigt.

Med hensyn til anvisningsretten har hr. René Skau Björnsson allerede sagt, at det havde vi gerne set havde været med inde. Man kan diskutere, hvor meget den havde betydet i forhold til de huslejeafsættelser, der kommer her, men vi havde meget, meget gerne set et gennembrud på det. Det er også fremgået. Derfor er det her stadig væk ikke et forslag, som fra ende til anden er skrevet af socialdemokrater, men det er blevet langt bedre af, at vi har været med, og derfor kan vi også vedstå det.

Freddie H. Madsen (DF):

Vi er i Dansk Folkeparti glade for, at vi sammen med Venstre, De Konservative, Socialdemokratiet, De Radikale og Kristeligt Folkeparti har kunnet indgå et forlig vedrørende boliger, som vi skal tale om her i løbet af dagen.

Der fastsættes en årlig investeringsramme på ca. 1 mio. kr. i finansårene 2003 til 2007, inden for hvilken såvel livsforsikrings- som pensionskasser samt selskabspligtige investorer kan opnå ret til at foretage skattemæssige fradrag for hele anskaffelsessummen.

For at målrette støtten mod boliger, hvis anskaffelsespris muliggør, at de kan lejes ud som en bolig, der passende kan betales af den enkelte befolkningsgruppe, foreslås en maksimumanskaffelsessum for de boliger, der kan indgå i ordningen.

Kl. 12.40

Da der er geografisk betydelige forskelle på grund- og byggeudgifter i de forskellige dele af landet, foreslås det, at den maksimale anskaffelsessum sammensættes til en maksimal grundpris pr. kvadratmeter bruttoareal og et maksimum for den resterende del af anskaffelsessummen pr. kvadratmeter brutto.

Endvidere fastsættes maksimum for den samlede anskaffelsessum for hver enkelt lejlighed, hvor landet inddeles i fire grupper på baggrund af grund- og byggeomkostninger i de enkelte områder. Den maksimale grundpris pr. kvadrat-

meter bruttoareal varierer mellem 3.500 kr. i hovedstadsområdet og 2.500 kr. i de mindre kommuner i provinsen, mens den maksimale anskaffelsessum eksklusiv grundpris pr. kvadratmeter bruttoareal varierer mellem 13.500 kr. og 10.500 kr. Den maksimale anskaffelsessum pr. lejlighed varierer mellem 1,8 og 1,3 mio. kr. Byggeriet skal indeholde mindst 15 lejligheder, som varigt skal udlejes til helårsboliger.

Forsikringselskaber og pensionskasser får adgang til at opføre nybyggeri med videresalg for øje, når mindst halvdelen af opførelsen af boligerne varigt udlejes til helårsboliger. Det er med den betingelse, at der opnås andel på investeringsrammen til den del af byggeriet.

Der indføres fri husleje ved indretning af tagetageboliger i private udlejningsejendomme. Beslutningsproceduren i forbindelse med indretningen af tagetagen i ejerlejligheder lettes, således at det kan besluttes af ejerforeningen på generalforsamlingen med mindst to tredjedels flertal. Det skønnes, at der vil kunne opføres et sted mellem 7.000 og 8.000 udlejningsboliger i en 5-årig periode, hvilket gør, at det er omkring 500 tagboliger om året, og der bliver en samlet tilvækst på 1.200 boliger.

Carina Christensen (KF):

I de seneste år har de private lejeboligers andel af den samlede boligbestand været stærkt faldende. I dag udgør de under en femtedel af den samlede boligbestand, mens andelen af almene boliger og andelsboliger i samme periode har været stigende. Til sammenligning udgjorde det private udlejningsbyggeri i 1970 over en tredjedel af den samlede boligbestand.

Faldet i det private udlejningsbyggeri hænger primært sammen med, at der i dag ikke er noget økonomisk incitament for de private til at gå i gang med at bygge nyt. Det er det, vi nu gør noget ved.

Med de to lovforslag her skaber vi grundlag for, at det nu bliver økonomisk attraktivt for pensionsinstitutter og selskabspligtige investorer at opføre private udlejningsboliger og indrette nye tagboliger – et forslag, der vil betyde, at afkastet af byggeinvesteringen vil være konkurrencedygtigt i forhold til kapitalanbringelser i obligationer.

Der er visse krav, der skal overholdes af investorerne, for at de kan få andel i investeringsrammen. Mindstegrænsen for det enkelte byggeris størrelse er 15 lejligheder, der skal være tale om et samlet byggeri, og der er også sat be-

grænsninger i størrelsen af anskaffelsessummen pr. lejlighed. Målet er at sikre, at der bygges nye lejligheder, der har en husleje, som kan betales af en bredere del af befolkningen.

Landet bliver inddelt i fire grupper på baggrund af grund- og byggeomkostninger i de enkelte områder, og den maksimale anskaffelsespris pr. lejlighed varierer mellem 1,8 mio. og 1,38 mio. kr. Det er selvfølgelig svært for indeværende at vurdere, om de beløbsgrænser, vi har fastsat, vil fungere efter hensigten. Det tror vi selvfølgelig de vil, men nu må vi se.

I Det Konservative Folkeparti er vi i hvert fald glade for, at det løbende vil blive vurderet, om beløbene og også områdeafgrænsningerne er passende. Det er klart, at hvis det viser sig, at rammerne ikke fungerer, ja, så må vi tage spørgsmålet op igen og så tilpasse rammerne. Det vigtigste er, at tiltaget virker efter hensigten.

Investeringsrammen bliver delt op i to puljer a 500 mio. kr., som vil blive fordelt to gange årlig. For at sikre, at alle dele af landet kan få andel i investeringsrammen, opdeles puljen ved den første tildelingsrunde i to kvoter a 250 mio. kr., som reserveres til henholdsvis kommuner med mindst 90.000 indbyggere og så andre kommuner. Også dette tiltag er vi i Det Konservative Folkeparti meget glade for. Det er nemlig vigtigt, at hele landet får gavn af de her forslag.

Kl. 12.45

Som loven er i dag, må livsforsikringssselskaber og pensionskasser ikke opføre ejendomme med henblik på salg. Det laver vi også om på. Fremover vil de her virksomheder kunne opføre privat udlejningsbyggeri, hvor indtil halvdelen af lejlighederne kan sælges som ejerlejligheder, uden at de har været lejet ud forinden. Mindst 15 lejligheder i ejendommen skal dog forblive udlejning til helårsbeboelse. Også det vil bidrage til, at vi får flere private udlejningsboliger.

Med lovforslaget forbedres også mulighederne for, at private kan indrette nye lejelejligheder i eksisterende tagetager. Også dette tiltag vil bidrage til at øge udbuddet af private lejelejligheder.

Fra konservativ side er vi meget tilfredse med de her forslag, som regeringen har fremsat. Boligmarkedet har i mange år været præget af ubalancer, og med de her forslag sikrer vi en tiltrængt forbedret balance mellem privat og offentligt støttet nybyggeri af udlejningsejendomme, og vi får samtidig sat gang i byggeriet af de mange boliger, som vi virkelig mangler.

Også vi er glade for, at der er et bredt forlig på det her område, og vi kan støtte forslagene.

Formanden:

Hr. Morten Homann som ordfører.

Morten Homann (SF):

Det er hævet over enhver tvivl, at der er et stort behov for at få bygget flere boliger til folk med almindelige indkomster i det her land. Specielt er der, hvis man kigger på københavnsområdet, en ekstrem mangel på boliger til folk med en almindelig indkomst. Det er svært for såvel en skolelærer som en sygeplejerske at få et sted at bo i København, og desværre er der også noget, der tyder på, at det bliver situationen i stadig flere byer rundt omkring i landet. Derfor er det meget nødvendigt og meget velkomment, hvis der sker noget på det her område.

Jeg synes, der er to kriterier, som skal være opfyldt, eller to krav, man kan stille til et forslag på det her område. For det første – det giver måske sig selv – skal det give flere boliger af den type, der er brug for. Det synes jeg er et naturligt krav at stille til alle forslag, som man behandler her i Folketinget, og det andet er, at det skal være udtryk for en omhyggelig omgang med de penge, vi har fået betroet af skatteborgerne.

Desværre synes jeg ikke, de foreliggende to lovforslag lever op til nogen af de her kriterier. For det første vil der slet ikke eller i meget, meget ringe omfang blive tale om boliger, der faktisk er brug for. Der vil blive tale om, som jeg har været inde på flere gange, boliger med høje huslejer, boliger, som er af relativt luksuriøst tilslnit. Det vil sige, hvis vi kigger på københavnsområdet igen, at der ikke vil blive flere boliger til skolelæreren eller til sygeplejersken af det her. Det vil blive boliger for folk, som måske i forvejen kunne have set en ejerbolig af en slags som et alternativ. Så der vil ikke blive flere boliger af den slags, der er brug for.

Men er det her så udtryk for en utrolig omhyggelighed med skatteborgernes penge? Nej, det synes jeg ikke. Når man fremsætter et forslag, som ikke vil give de boliger, der er brug for, og samtidig bruger 1 mia. skatte kroner på det, så synes jeg ikke, det lever op til kravet om, at man skal være omhyggelig med skatteborgernes penge.

Jeg synes, der er behov for, at man i stedet for at fremsætte forslag som dem her så samler kræfterne om faktisk at få bygget boliger, som lever op til de her krav. Om det skal være alme-

ne boliger eller private boliger, det er jeg relativt pragmatisk over for. Men jeg synes, man skal leve op til, at det skal være de boliger, der er brug for, og det skal være på en måde, så man får mest muligt ud af de skatte kroner, som skatteborgerne har betrukket os.

På det grundlag kan SF ikke støtte de to forslag, som er til behandling.

(Kort bemærkning).

Lissa Mathiasen (S):

Jeg forstår jo godt, at SF's ordfører føler behov for at forsvare, at SF ikke turde tage medansvar for at skabe mere byggeri.

Men jeg vil godt have SF's ordfører til at forklare mig, om man virkelig fra SF's side tror, at der af pensionskasser eller af andre private bliver bygget boliger, der ikke måtte være behov for. Jeg synes, det er et lidt skægt udsagn at komme med her: Her bliver der bygget boliger, der ikke er brug for.

Jo, jeg er ikke et øjeblik i tvivl om, at der er behov for de her boliger. Der er et enormt behov i Københavnsområdet, og der er et stort behov andre steder også. Det er nemlig også grunden til, at vi er gået ind og har villet det her. Vi vil gerne have den brede vifte. Det her kan ikke stå alene, og det skal det heller ikke, og det står heller ikke alene. Men hvor er det, SF mener, der ikke er behov for det her byggeri, og hvor tror man så, det vil blive opført?

Kl. 12.50

(Kort bemærkning).

Morten Homann (SF):

Dt kan da godt være, at der er folk, der føler behov for det her byggeri. Der er såmænd også afsætning på byggeri beliggende på Københavns havnefront – store, dyre lejligheder. Der er afsætning på luksuriøst byggeri i det her land.

Men det, vi skal spørge os selv om herinde, er: Hvilken forskel kan vi gøre? Hvem er det, vi kan give en hjælpende hånd, som ikke vil kunne klare det selv? Jeg vil sige, at dér er der et stort behov for, at vi går ind og hjælper med at få skaffet boliger, som er til at betale for skolelæreren og for sygeplejersken. Det hjælper det her forslag ikke til.

Det kan godt være, at der vil blive flere valgmuligheder for folk, som vil flytte i luksusboliger, fred være med det. Men det synes jeg altså ikke vi skal bruge 1 mia. skatteyderkroner på.

(Kort bemærkning).

Carina Christensen (KF):

Jeg vil gerne spørge hr. Morten Homann, om han slet ikke anerkender, at der er en vis sammenhæng mellem anskaffelsessum og den endelige husleje. Tror han, at man eksempelvis får en husleje på 30.000 kr. om måneden for noget, der har kostet 1,38 mio. kr. at opføre? Tror han slet ikke, at der er nogen sammenhæng?

(Kort bemærkning).

Lissa Mathiasen (S):

Stadig væk vil jeg sige: Jeg forstår godt, SF synes, det er ærgerligt ikke at have været med til at sikre, at der kommer mere byggeri. Men jeg vil godt spørge hr. Morten Homann: Er man ikke fra SF's side enig i, at hvis vi får væsentlig mere byggeri op at stå, så er bolig mangelen det mindre? Er SF så ikke enig i, at det også vil komme til at afspejle sig i forhold til, hvad det er muligt at få for de her lejligheder?

Hvis der er mangel på boliger – det er det, vi ser for øjeblikket – er der stort set ingen grænser for, hvad folk er parate til at betale, fordi de mangler tag over hovedet. Det er en ubehagelig, uacceptabel situation. Men netop det at sikre, at de her boliger kommer op at stå, er med til at presse prisen og er en fordel for de mennesker. Er man ikke enig i det fra SF's side?

(Kort bemærkning).

Ole Stavad (S):

Jeg tror, hr. Morten Homann har ret i, at de her boliger bliver dyrere end almennyttige boliger. Det bliver de jo bl.a., fordi det offentlige tilskud her er mindre end til de almennyttige boliger, og det synes jeg er helt rimeligt.

Men der, hvor jeg synes, hr. Morten Homann ikke er fair – og jeg synes ikke, der er nogen grund til, at vi skaber en uenighed mellem SF og Socialdemokratiet, som reelt ikke eksisterer – er, at han på baggrund af det her forslag påstår, at vi så ikke gør noget i forhold til det boligbehov, som de, der ikke har særlig mange penge, skal have opfyldt.

Der bør hr. Morten Homann være fair og sige, at vi skal se på den her pakke under ét, og med de forslag, der kommer til behandling efterfølgende, er der jo taget initiativer til i det her forlig at skabe både flere almennyttige boliger og flere ungdomsboliger.

Og så er det vel ikke nogen stor skade, at København f.eks. er kommet op at kigge, bl.a. fordi man har boliger også til nogle, der kan betale en

god skat. Det tror jeg er en stor fordel for vores hovedstad. Jeg tror også, det er en stor fordel for dem, der måske ikke kan betale så meget.

(Kort bemærkning).

Morten Homann (SF):

Jeg anerkender gerne, at der i den samlede pakke er gode ting, og at man kan se det under ét. Der er f.eks. blevet bygget ungdomsboliger, som vi sætter stor pris på og arbejder meget for i SF. Men det ændrer ikke ved, at man her bruger 1 mia. kr. på at få bygget nogle boliger, som ikke svarer til de behov, der er. Det vil fortrinsvis være boliger til folk, som på andre måder ville kunne gå ud og skaffe sig en bolig. De ville kunne købe en bolig, de ville kunne leje noget af det lejlighedsbyggeri, som er blevet lavet i forvejen. Så det her vil ikke skaffe ekstra boliger til sygeplejersken eller til skolelæreren.

Vi har snakket meget om bankdirektører i den senere tid, og jeg tror ikke, boligmangelen blandt bankdirektører hverken i København eller i det øvrige land er specielt stor. Hvis en bankdirektør eller en anden med en god indkomst vælger at flytte fra sin bolig, fordi han har lyst til at bo til leje, fordi der kommer nogle nye, attraktive boliger, så er jeg ikke sikker på, at det giver ekstra boliger til skolelæreren eller til sygeplejersken eller for den sags skyld til kontant-hjælpsmodtageren. Jeg tror ikke, at de vil flytte ind i bankdirektørens gamle hus, når han nu får lyst til at flytte i de her nye lejligheder.

Så jeg vil sige, at uanset hvad bruger man altså 1 mia. skattekrone på nogle boliger, der ikke er brug for. Jeg kan ikke opkaste mig til dommer over, hvad de præcis vil komme til at koste. Hr. Ole Stavad har beskrevet, at de selvfølgelig vil blive dyrere end de boliger, som vi kender i dag. Hvis man skal have dækket sine omkostninger ved det her, vil det selvfølgelig blive dyrere.

Men pointen i det forslag er, at man ikke vil kunne sætte noget som helst øvre loft for, hvor højt huslejen vil kunne komme op. Måske bliver det bare dyrt, måske bliver det ualmindelig dyrt, eller måske bliver det vanvittig dyrt. Dét er svært for os at stå her og sige. Men under ingen omstændigheder vil det ramme dér, hvor behovet er størst, og jeg synes vores forpligtelse her i Folketinget er at sætte ind dér, hvor behovet er.

Kl. 12.55

(Kort bemærkning).

Ole Stavad (S):

Først vil jeg godt sige tak til hr. Morten Homann for de positive bemærkninger om det, vi har lavet her. Det er så ikke det her element, men det er andre elementer.

Vi går sådan set efter, at vi også gerne vil have et mere variabelt udbud af lejligheder. Det kan vi altså ikke se noget forkert i. Og hvis hr. Homann får ret i, at det her bliver så succesfuldt, så man kan tage så store huslejer, som hr. Homann siger, så kommer skatten jo tilbage. Så kommer tilskuddet jo tilbage, for hele den værdistigning, der sker, bliver jo genbeskattet. I pensionskasserne bliver det endda omgående, fordi det er i det år, hvor værdistigningen sker, at den også bliver beskattet.

Det andet er, at nu skal vi jo heller ikke tegne et billede af, at der ikke er lagt nogle forholdsvis snævre lofter over, hvor meget man kan bygge for. Hvis hr. Homann ser høringssvarene, vil han se, at det jo er noget af det, der har været kritiseret fra den ene side. Derfor er det sikret, at det er almindelige boliger, vi snakker om her, og ikke luksusboliger. Jeg tror ikke rigtig, at der bliver plads til nogen af dem ved havnefronten.

(Kort bemærkning).

Morten Homann (SF):

Kender jeg forsikrings- og pensionselskaber godt, er de ikke dårlige købmænd. Jeg vil sige, man skulle være en dårlig købmand, hvis man fik et tilbud stukket i næsen og ikke prøvede at sælge sig selv lidt kostbart og prøvede at se, om ikke man kunne øge prisen for det, man kan få ud af det. Set i det lys ville det undre mig meget, hvis ikke der havde været de kritiske røster, som hr. Ole Stavad peger på.

Jeg vil ikke opkaste mig til dommer over, hvor huslejen præcis vil ende henne i de her boliger. Men jeg synes, at det, der er vores forpligtelse, er at være varsom med skatteydernes penge og sætte ind med ekstra boliger, hvor der virkelig er behov for ekstra boliger. Og folk med gode indkomster har altså relativt gode muligheder for at skaffe sig en bolig.

Men problemet specielt i København er, at sygeplejerskerne og skolelærerne er ved at være nået til det punkt, hvor de ikke kan skaffe sig en bolig. Det synes jeg er et problem. Det synes jeg vi har en forpligtelse til at løse. Dét kunne vi have brugt 1 mia. skattekrone på at løse, men det er desværre ikke det, man gør med det

her forslag. Der bruger man pengene på noget, der ikke er behov for at give offentlig støtte.

(Kort bemærkning).

Ole Stavad (S):

Hvis der er noget, jeg er enig med hr. Homann i, er det, at man skal være varsom med skatteydernes penge. Jeg har tidligere haft et job, hvor jeg ved, at man ikke kan tage så mange penge fra folk i så lang tid, uden at de opdager det. Derfor skal man bestemt tænke sig grundigt om, før man bruger hver eneste krone.

Men hvis hr. Homann ser på, at vi her giver 15 pct. til pensionskasserne for at bygge, og hvis han sammenholder det med, hvor meget der skal bruges til det almennyttige, så er det jo noget med, at for hvert boligtilskud, vi giver her, får vi tre til fire boliger for de samme penge, som vi skal betale for at få én almennyttig bolig. Men vi kan jo konstatere, at det – selv om hr. Morten Homann tegner billedet af det her som et eldorado – er lidt underligt, for uden de 15 pct. har man ikke bygget. Det er jo problemet.

Det reelle problem er jo, at det ikke har været attraktivt for de private at bygge indtil nu. Da vi har brug for også det element i vores boligbyggeri, har vi accepteret, at det også er en del af det, hvilket det i øvrigt også var, da SR-regeringen spillede ud for 1 år siden.

(Kort bemærkning).

Morten Homann (SF):

Hvis ret skal være ret, er det ikke helt korrekt, at der ikke er blevet bygget. Der er selvfølgelig blevet bygget nogle boliger. Vi kan se dem hernede på havnefronten. Men der er ikke blevet bygget meget; det medgiver jeg gerne.

Kl. 13.00

Men jeg synes, man skal holde sig for øje, at går man ud og stiller 1 mia. kr. i udsigt til f.eks. pensionsselskaberne, som i forvejen har et vist byggeri, så kunne det da godt være, at man til nogle af de boliger, som alligevel vil blive bygget, lige så godt kunne få et offentligt tilskud til at bygge de boliger, som man alligevel havde tænkt sig at bygge. Det kan godt være, at det offentlige tilskud kommer til udbetaling, men det er ikke sikkert, at det kommer til udbetaling til nogle boliger, som ellers ikke ville være bygget. Og det er helt sikkert, at det ikke vil komme til udbetaling til nogle boliger, som løser problemet dér, hvor det er størst, nemlig for skolelæreren og for sygeplejersken.

Niels Helveg Petersen (RV):

Det Radikale Venstre kan støtte de to forslag, vi har foran os. De er del af det boligforlig, der blev lavet i midten af oktober, og som Det Radikale Venstre med glæde medvirker i.

Det er ikke et forlig, der revolutionerer den danske boligpolitik, men det indeholder en række nyttige skridt i en rigtig retning, bl.a. åbnes der mulighed for, at der også kan opføres privat udlejningsbyggeri som supplement til det almene byggeri.

Det Radikale Venstre har i diskussionen med regeringen lagt vægt på, at det støtteelement, der er for det private udlejningsbyggeri her, som jo er mindre end støtteelementet til det almene byggeri, ikke skulle kunne kapitaliseres ved eventuel frasalgs efter 20 år, som der oprindeligt var blevet lagt op til. En sådan mulighed for at kapitalisere et offentligt tilskud bryder vi os ikke om, og det er da heldigvis udgået af forslaget.

Jeg synes, at hr. Morten Homann har en meget dårlig sag. Det, der er tale om her, er jo at give et supplement til det, som vi kender i øjeblikket, og som jo har ført til, at der faktisk er sket en afprivatisering af privat udlejningsbyggeri.

Hr. Morten Homann har en anden politisk opfattelse, end jeg har. Det er åbenbart. Men hr. Morten Homann kan altså ikke tåle, at man nu går til angreb på den afprivatisering, der gennem mange år er sket for udlejningsbyggeriet, således at det private udlejningsbyggeri udgør en mindre del af den samlede boligmasse end tidligere.

Vi synes, det er godt, at man her skaber en ekstra mulighed. Der er det helt usubsidierede private udlejningsbyggeri. Det er ikke ret stort. Det er luksusbyggeri og gerne ved en havnefront. Det er en sag for sig. Det er totalt frit.

Men her skaber vi altså en ny mulighed for at skaffe boliger ved at give pensionskasser og andre mulighed for at opføre privat udlejningsbyggeri. Den mulighed eksisterer ikke i dag. Incitamenterne for private til at lave udlejningsbyggeri i dag er simpelt hen ikke til stede, og dette er altså et forsøg på at give et sådan incitament. Det støtter Det Radikale Venstre gerne. Det er efter vores opfattelse et skridt i den rigtige retning. Vi vil gerne videre, men det er da i det mindste et skridt i den rigtige retning.

Keld Albrechtsen (EL):

Det, som forligspartierne fremhæver som undskyldning for at ville bruge 1 mia. kr. til at støtte

privat udlejningsbyggeri, er ønsket om at fremskaffe nogle flere udlejningsboliger. Det er det, man siger. Her havde det jo nok været på sin plads, at man var gået ind og havde undersøgt, hvorfor pensionskasserne ikke bygger eller stort set ikke bygger.

Under den tidligere regering havde vi drøftelser i gang om at få en aftale med pensionskasserne. Jeg ved ikke, om det kunne være lykkedes. Men i de betingelser, der forhandlede, indgik bl.a., at der skulle være kommunal anvisningsret og begrænsninger på huslejen.

I virkeligheden var det, der blev forhandlet om, særdeles favorabelt for pensionskasserne, og den nuværende minister har da også over for udvalget bekræftet, at der – når vi ser på pensionskasseinvesteringer og boligbyggeri – faktisk er et afkast, som endda er en lille smule bedre end investeringer i danske realkreditobligationer.

Kl. 13.05

Tanken om, at man så yderligere skulle forære pensionskasserne statsstøtte for at bygge, er mildt sagt besynderlig, når en ansvarlig ledelse i en pensionskasse for længst burde have bygget, for det er en ganske god investering, i modsætning til f.eks. at købe udenlandske aktier, som derefter mister halvdelen af deres værdi. I stedet for at formøble medlemmernes penge på børsen var det måske en idé, som pensionskassernes ledelser helt af sig selv for længst burde være gået i gang med, og som vi ikke skal bruge 1 mia. kr. af skatteydernes penge til for at give dem en belønning.

Derfor har Enhedslisten i dag fremsat et forslag til folketingsbeslutning som alternativ til det boligforlig, der her er indgået. Det er et forslag, som går ud på, at vi laver den frivillige ordning for pensionskasserne, at hvis de gerne vil have det sådan, at de kan få skattefradrag i forbindelse med privat pensionsopsparing, kan det kun ske i pensionskasser, som afsætter en bestemt del af deres midler til boligbyggeri.

Det er jeg sikker på at de allerfleste kasser vil vælge, for folk vil sikkert gerne bevare deres fradrag ved privat pensionsopsparing, og der har samfundet jo allerede ydet pensionskasserne et enormt årlig skatteyderfinansieret bidrag. Det er jo sådan, at pensionskasserne i forvejen modtager enorme bidrag fra statskassen i form af, at man kan trække sin pensionsindbetaling fra i skat. Det ville ærlig talt være passende, at pensionskasserne gav en modydelse til samfundet og

ikke skulle have 1 mia. kr. oven i de privilegier, som de har i forvejen.

Det synes jeg ærlig talt er et beskedent krav at stille til dem, sammenholdt med at de boliginvesteringer i modsætning til amerikanske aktier ville være en sikker anbringelse af medlemmernes penge, så de kan være sikre på, at når de får brug for pengene om 20, 30, 40 år, står værdierne der stadig væk i form af gode, danske boliger, der ikke kan flyttes rundt med.

Derfor synes jeg simpelt hen, at forligspartierne har taget 1 mia. kr. op af statskassen og smidt dem ud af vinduet, for vi kan få det samme for ingen penge for staten, hvis man vil vedtage Enhedslistens forslag. Så jeg vil meget opfordre til, at forligspartierne studerer det grundigt. Det er meget mere enkelt end det, man har foreslået, og så koster det ikke skatteyderne noget, og det giver et bedre boligbyggeri. Så det håber jeg virkelig man vil lade sig inspirere af, og så kunne den milliard kroner bruges til igen at få den almene byggetakt op på det niveau, hvor den er i år, således at vi ikke kommer til at opleve det planlagte fald i det almene boligbyggeri i 2003 og 2004.

Dette så meget mere, når man ydermere ser på, hvordan vi i det her samfund er ved at lave en skævdeling mellem dem, der hele deres liv har en statsstøttet pensionsopsparing, og som derfor oven i folkepensionen kan få en højere pension, og dem, der ikke har haft den mulighed.

Når vi så hele tiden forgylder pensionskasserne, skaber vi altså også i alderdommen en stadig større lagdeling i befolkningen. Den gruppe, der skal leve af folkepension og ATP og ikke ret meget mere, vil altså blive stadig fattigere i forhold til den gruppe i befolkningen, som har været heldige at kunne opnå en betydelig pensionsopsparing hele tilværelsen igennem.

Det bliver et samfund, der bygger på – hvad skal vi kalde det? – en slags pensionskassekapitalisme. Det synes jeg ikke er meget bedre en almindelig kapitalisme. Det er en form for indbygget ulighed i samfundet, som også forplanter sig ned gennem generationerne. Der bliver snakket om social arv. Nu begynder man også i boligpolitikken at indbygge den sociale arv, for man giver pensionselskaberne mulighed for at tilgode disse deres egne medlemmers børn.

Kl. 13.10

Derfor synes jeg, at hele tankegangen i det her lovkompleks er i modstrid med den elementære drøm om, at vi skal skabe et samfund, som bygger på, at alle har de samme muligheder, og

som bygger på, at der ikke hele tiden opstår en større og større skævdeling i samfundet. Der er i forvejen via boligpolitikken en meget stor skævdeling i samfundet, fordi de, der er heldige og kan få råd til at bo i en dyr ejerbolig, via deres skattefradrag i forvejen får de største tilskud.

Ud over at det er spild af en milliard gode skatteyderkroner, er det også en perspektivløs form for boligpolitik, fordi den på længere sigt er med til at cementere og udvide de uligheder, som i forvejen er opbygget i det her samfund, og som vil blive endnu større i fremtiden, hvis det får lov til at fortsætte på denne måde.

Der er for os intet overraskende i, at forslag af denne karakter fremsættes af en borgerlig regering, og at det støttes af Dansk Folkeparti. Det forekommer fuldstændig logisk, for det er borgerlige partier, som bygger på, at de, der i forvejen har ejendom, skal have mere, og de, der ikke har, endog skal fratages det lidet, de har. Det er vist sådan, der står i de hellige skrifter. Rigtigt er det i hvert fald, at det er essensen af borgerlig politik.

Men at Socialdemokratiet vælger at tilslutte sig en model, der bygger på disse borgerlige grundprincipper, må jeg sige har været mig en kilde til skuffelse i de forhandlinger, vi har haft om det her boligforslag. Enhedslisten var indbudt, og det takkede vi ministeren for, men jeg må sige, at afstanden var stor, og den blev desværre ikke meget mindre, som forhandlingerne skred frem.

Enhedslisten har altså i dag fremsat en boligpakke. Jeg har nævnt et af forslagene, og det kunne faktisk udgøre et ganske glimrende alternativ til det, som forligspartierne har lagt på bordet.

(Kort bemærkning).

Ole Stavad (S):

Hr. Keld Albrechtsen skal ikke være i tvivl om, at hver gang han føler skuffelse i forhold til Socialdemokratiet, smerter det os selvfølgelig, at vi har givet anledning til det.

Det er meget svært at følge hr. Keld Albrechtsen, når han kommer over i det ideologiske hjørne, som han har været i sin tale i dag. Det er lidt ærgerligt, for jeg synes jo, at vi har været ret gode til at møde hinanden på de konkrete, praktiske områder. Mere uenige er vi jo heller ikke om, hvilken vej vi vil bevæge det her samfund.

Men når hr. Keld Albrechtsen som en af sine væsentligste begrundelser har, at pensionsopsparing som supplement til folkepension er af

det onde, og at det derfor i sig selv er ondt, at vi bruger det instrument til også at sikre nogle flere boliger, må vi bare sige, at vi er på en af de baner, hvor vi er meget uenige.

Vi mener, det er vigtigt, at HK'eren, SiD'eren og medlemmet af Kvindeligt Arbejderforbund også får et supplement til deres pensionsopsparing. Her synes vi med den måde, vi har skruet det her sammen, at der ligger nogle muligheder for, at den kapital, der jo er langfristet og ikke skal ud i morgen, kan bidrage til nogle flere boliger i et mere varieret boligmarked. Det tror vi faktisk er rimelig klogt. Vi er kede af, at vi har skuffet med at have det synspunkt.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Vi er i Enhedslisten fuldt ud opmærksom på, at man på arbejdsmarkedet kan aftale pensionsopsparing i forbindelse med overenskomster. Det var ikke det, jeg var inde på. Det, jeg er inde på, er, at staten via fradragsordninger for indbetaling til privat pensionsopsparing yderligere skævdeler og øger ulighederne mellem pensionister, fordi vi får en gruppe af pensionister, som alene har folkepension og ATP. Så får vi en gruppe, der har kunnet spare op med skattefradrag i hele den periode, de har været på arbejdsmarkedet, og jo højere indtægt, jo højere fradrag. Det er ligesom med ejerboligen: Jo højere indtægt, jo højere skattefradrag.

KI. 13.15

Jo mere man tillader, at disse uligheder bygges op i samfundet, jo større bliver altså slutuligheden blandt de ældste af vore medborgere. Nu forstærker man den så bare ved at putte 1 mia. kr. yderligere i statstilskud til den gruppe, der har fået så meget i forvejen. Det var blot det, jeg sagde til hr. Stavad, og det synes jeg ikke rigtig jeg fik svar på.

(Kort bemærkning).

Ole Stavad (S):

Det er lige før, jeg begynder at få håb om, at vi kan nå hinanden, for jeg kan høre, at der er store misforståelser i hr. Keld Albrechtsens indgang, for de penge, vi her lægger op til, skal også kunne bruges til boligbyggeri.

Jeg er meget, meget overbevist om, at det vil først og fremmest være penge, der opspares til pension over arbejdsmarkedspensionerne fra SiD, HK, sygeplejerskerne og lærerne. Jeg er helt overbevist om, at det er de pensionskasser, der vil kaste sig med størst ildhu ind i det her.

Det er en hel misforståelse, må jeg sige til hr. Keld Albrechtsen, at der er forskel på en arbejdsmarkedspension aftalt for en HK'er og så for en, der sparer op på sin egen pensionsordning. Den arbejdsmarkedspension er helt uden skattebetaling og dermed fuldt fradragsberettiget.

Jeg tror, at vi skal have en lille studiekreds om det her, så kunne det jo være, at vi kunne nå hinanden, og så ville vi måske også på det her felt, hvis hr. Keld Albrechtsen får overvundet den ideologiske hurdle, kunne bruge det til fornøftigt boligbyggeri.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jamen hr. Stavad kan da ikke komme uden om, at jo større indtægt og jo større andel af den indtægt, man indbetaler til en privat pensionsopsparing, jo større et skattefradrag får man, så derfor er der grundlæggende ulighed indbygget i det system.

Det, jeg så anker over, er, at nu giver man så 1 mia. kr. yderligere til ejerne af pensionskasserne, og det er der ingen grund til, for hr. Stavad nævnedes sikkert fortrinlige pensionskasser, som kunne bygge.

Jamen det spørgsmål, hr. Stavad burde stille de pensionskasser, især deres ledelser, er, hvorfor de ikke allerede har bygget, for som jeg var inde på før, og som ministeren også har bekræftet i besvarelser, har det længe kunnet betale sig. Det har faktisk været bedre at bygge end at lægge pengene passivt hen i obligationer. Man har bare ikke gjort det, man har forsømt sit ansvar.

Det giver da stof til eftertanke, at de så skal have 1 mia. kr. for at gøre noget, som de for længst burde have gjort, hvis de var ansvarlige over for de medlemmer, de repræsenterer. De må af en eller anden grund have siddet og sovet i timen, men vi kunne jo bare vække dem i stedet for ligefrem at belønne dem med en milliard kroner.

Formanden:

Fru Tove Videbæk som ordfører.

Tove Videbæk (KRF):

Lovforslag nr. L 57 er den del af et forlig, som går ud på, at der årligt skal afsættes en investeringsramme på 1 mia. kr. til byggeri af lejligheder, der er bestemt til udlejning til helårsbeboelse. Der er sat maksimumpriser på lejlighederne, så man sikrer sig, at de lejligheder, der bliver bygget, også kan betales af mennesker med helt

almindelige indtægter. Der er endog indføjet bestemmelser om, at der 10 år fra første ibrugtagning ikke må opkræves lejeforhøjelser for forbedringer af de enkelte lejligheder, medmindre lejen kræves forhøjet som følge af forbedringer, der er påbudt efter anden lov, der er trådt i kraft efter ibrugtagningen.

I hørings svarene klages der af nogle over, at de beløb, som er maksimumpriser for lejlighederne, er for lave, og her i dag hører vi så enkelte, der mener, at de er for høje. Så jeg tror, at man måske er havnet på et rimeligt beløb, men det må vi naturligvis følge nøje, og vi må gribe ind, hvis det er skævt, for der er enighed mellem aftaltpartierne om at ændre beløbsgrænserne, hvis det viser sig, at disse ikke fungerer hensigtsmæssigt.

Den ene milliard kroner, der afsættes, skal gå til skattefradrag til de pensionskasser, livsforsikringsselskaber og private, som beslutter at bygge disse helårsudlejningslejligheder.

Kl. 13.20

Forslaget om taglejligheder synes vi i Kristeligt Folkeparti også er et udmærket initiativ.

Både dette forslag og forslaget vedrørende nybyggeri vil være med til at give pensionskasser og private udlejere incitament til at gå i gang. Indtil nu har der været alt for mange barrierer, og nogle af disse bliver hermed ryddet af vejen. Forslaget vil forbedre rentabiliteten og øge omsætningen i byggebranchen

Sidst, men ikke mindst er det helt grundlæggende, det, som det hele drejer sig om, at vi får gang i byggeri af lejligheder til helårsbeboelse, og det er i høj grad tiltrængt. Vi skal have optimismen på boligområdet tilbage igen i Danmark, så både pensionskasser, livsforsikringsselskaber og private får lyst til at bygge nyt, for flere boliger skal vi have.

Vi tror, at lovforslagene nr. L 57 og L 68 kan være med til at skubbe på det, så Kristeligt Folkeparti støtter dem naturligvis.

Økonomi- og erhvervsministeren (Bendt Bendtsen):

Først tak for den positive modtagelse, som lovforslagene har fået fra de forskellige ordførere.

Det er jo sådan, at forslagene er omfattet af den brede aftale, som blev indgået den 15. oktober mellem regeringen, Socialdemokratiet, Dansk Folkeparti, Det Radikale Venstre og Kristeligt Folkeparti om flere og bedre boliger.

Jeg kan så beklage, at SF og Enhedslisten ikke ønskede at deltage, men vi har gjort, hvad vi

kunne for at få et så bredt forlig som overhovedet muligt.

Med forslagene er der jo igangsat en væsentlig boligpolitisk indsats, som vil bidrage til at tilvejebringe en bedre balance på boligmarkedet. Forslaget om fremme af privatudlejningsbyggeri er en af hjørnestenene i den indsats. Forslaget skal jo sammen med skatteministerens forslag om skattefradrag sikre, at det igen bliver økonomisk attraktivt for private investorer at investere i privat udlejningsbyggeri ved at skabe et afkast af investeringen, der er konkurrencedygtigt i forhold til de lange obligationer.

Jeg vil da sige til hr. Morten Homann, at det gerne skulle blive til boliger både til skolelæreren, sygeplejersken og alle de øvrige.

Med forslaget sættes der i de kommende 5 år en årlig investeringsramme af på 1 mia. kr. til nyt udlejningsbyggeri, samtidig åbner forslaget jo mulighed for, at pensionsinstitutter som en del af et projekt kan opføre såvel boliger til udlejning som ejerlejligheder.

Endelig gives der mulighed for en bedre udnyttelse af den eksisterende boligmasse ved at gøre det mere attraktivt at indrette uudnyttede tagetager i såvel udlejningsejendomme som ejerlejlighedsejendomme. Gennem disse initiativer bliver det muligt at ombygge gamle lofter til spændende bomuligheder i de centrale dele af byerne.

Der er kommet en del udfald fra Enhedslisten og SF i dag. Det, jeg kan sige til den her sag, er jo, at vi har valgt at løbe et nyt marked i gang. Der er jo også, som det er udtrykt af flere ordførere, en begrænsning for, hvad det er, man bygger. Der er byggeri af boliger til helt almindelige mennesker i det her forslag, og vi skal også diskutere det senere i dag med den række forslag, vi skal behandle. Vi skal tale om byggeri af almene familieboliger, byggeri af ældreboliger, byggeri til handicappede, og nu i de her lovforslag har vi så behandlet private udlejningsboliger og tagboliger.

Så må jeg sige til hr. Morten Homann, at det er jo korrekt, når hr. Ole Stavad står heroppe på talerstolen og siger, at der er et mindre støtteelement end til almene boliger, og jeg må også bekræfte det, hr. Helveg Petersen siger, nemlig at SF nok har en dårlig sag.

Jeg kan også sige, at jeg synes, vi har haft et udmærket samarbejde aftalepartierne imellem, og jeg vil da gerne kvittere over for hr. Ole Stavad for, at der var nogle elementer, der skulle på plads i sidste time. Det fik vi, det er jeg meget til-

freds med, det vil jeg gerne kvittere for, og jeg vil også gerne tilkendegive, at vi holder øje med og vurderer hele tiden det område mellem pensionsinstitutter og så de øvrige selskaber. Men jeg er glad for, at vi fik sat et arbejde i gang nu, som ikke skal afvente EU-notificering.

Så vil jeg også sige til fru Tove Videbæk her til sidst, at som det blev sagt skal optimismen tilbage i dansk byggeri. Vi står her over for en boligpakke, som vi skal bruge resten af dagen på at tale om. Der er lagt op til mange flere byggerier inden for alle kategorier, og det kan jeg jo kun være tilfreds med.

Jeg er meget tilfreds med, at der er opnået et så bredt flertal bag den boligpakke, som ligger her i dag.

Kl. 13.25

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslagene overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslag nr. L 57 henvises til Boligudvalget, og at lovforslag nr. L 68 henvises til Skatteudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Første behandling af lovforslag nr. L 52: Forslag til lov om ændring af lov om almene boliger samt støttede private andelsboliger m.v. (Aftrapning af den direkte støtte til andelsboliger).

Af økonomi- og erhvervsministeren (Bendt Bendtsen).
(Fremsat 6/11 2002).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Inge-Lene Ebdrup (V):

Aftrapningen af den direkte støtte til andelsboliger sker primært for at skaffe midler til andre tiltag på boligområdet, som skal give flere boliger.